ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 30.7.2025 г.
COM(2025) 443 final

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

Годишен доклад на фонд „Солидарност“ на Европейския съюз за 2021—2022 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

Въведение 2
Заявления, получени през 2021 г. и 2022 г. 3
- *През 2021 г.* 3
- *През 2022 г.* 7

Финансиране 8
Приключени случаи 10
- *Приключени случаи през 2021 г.* 10
- *Приключени случаи през 2022 г.* 11

Заключения 11

ВЪВЕДЕНИЕ

Член 12 от Регламент (ЕО) № 2012/2002 на Съвета от 11 ноември 2002 г. за създаване на фонд „Солидарност“ на Европейския съюз[1] („регламентът“) предвижда Комисията да представя на Европейския парламент и на Съвета доклад за дейността на фонда за предходната година. В настоящия доклад са описани дейностите на фонд „Солидарност“ на ЕС („ФСЕС“) през 2021 г. и 2022 г. В него също така се обобщават получените заявления през 2021 г. и 2022 г. и приключените случаи през отчетния период. Комисията оцени всички заявления съгласно критериите, определени в регламента.

През **2021 г.** Комисията получи **10 нови заявления** за финансови вноски от ФСЕС, а именно от Белгия (внезапни наводнения), Германия (внезапни наводнения), две от Гърция (земетресение на остров Крит и земетресение на остров Самос), Испания (вулканично изригване), Хърватия (земетресение), Кипър (горски пожари), Люксембург (внезапни наводнения), Нидерландия (внезапни наводнения) и Австрия (внезапни наводнения). Четири заявления се отнасяха до „големи природни бедствия“, три — до „регионални природни бедствия“, а три — до „природни бедствия в съседна държава“.

Заявлението на Кипър за суша и горски пожари през юни 2021 г. не отговаряше на критериите за отпускане на помощ от ФСЕС и поради това не беше прието.

Испания, Хърватия и Гърция (и по двете си заявления) поискаха авансови плащания. В рамките на няколко седмици след получаване на заявленията Комисията отпусна всички авансови плащания и изплати общо около 47,8 милиона евро.

Решението за изпълнение относно случая със земетресението на гръцкия остров Самос беше прието през юни 2021 г. Решението за изпълнение относно земетресението в хърватския град Петриня беше прието през декември 2021 г. Решенията за изпълнение по останалите седем успешни заявления през 2021 г. (Белгия, Германия, Гърция (остров Крит), Испания, Люксембург, Нидерландия и Австрия) бяха приети през декември 2022 г. Освен това през 2021 г. Комисията приключи три случая по ФСЕС.

През **2022 г.** Комисията получи **две нови заявления** за финансова вноска, свързани с природни бедствия, а именно от Италия (наводнение) и от Румъния (суша). Заявлението на Румъния се отнасяше до „голямо природно бедствие“, а на Италия — до „регионално природно бедствие“. Съответните решения за изпълнение бяха приети през декември 2023 г. Освен това през 2022 г. Комисията приключи три случая по ФСЕС.

В приложение I са представени праговете за щети при „големи бедствия“ за мобилизиране на средства от ФСЕС, приложими през 2021 г. и 2022 г. В приложение II се прави общ преглед на одобрените през 2021 г. и 2022 г. заявления, включително на съответната финансова информация.

[1] Регламент (ЕО) № 2012/2002 на Съвета от 11 ноември 2002 г. за създаване на фонд „Солидарност“ на Европейския съюз (ОВ L 311, 14.11.2002 г., стр. 3), изменен с Регламент (ЕС) № 661/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 г. (ОВ L 189, 27.6.2014 г., стр. 143) и с Регламент (ЕС) 2020/461 на Европейския парламент и на Съвета от 30 март 2020 г. (ОВ L 99, 31.3.2020 г., стр. 9).

ЗАЯВЛЕНИЯ, ПОЛУЧЕНИ ПРЕЗ 2021 Г. И 2022 Г.

- ***ПРЕЗ 2021 Г.***

През 2021 г. Комисията получи 10 нови заявления за финансова вноска от ФСЕС. Всички те постъпиха в Комисията в законовия срок „не по-късно от 12 седмици след първото настъпване на щетата“ (член 4, параграф 1 от регламента). Едно заявление обаче беше отхвърлено, тъй като Кипър не отговаряше на критериите за отпускане на помощ от ФСЕС поради обстоятелството, че размерът на преките щети, причинени от бедствието, не отговаряше на съответния праг. Четири заявления се отнасяха до „големи бедствия“, три — до „регионални бедствия“, а три бяха основани на разпоредбите за „бедствия в съседна държава“.

Комисията прие решенията за изпълнение, с които се предоставя финансова вноска от ФСЕС, както следва: за земетресението в Гърция (остров Самос) на 14 юни 2021 г. и за земетресението в Хърватия на 23 юни 2021 г. Освен това през декември 2022 г. тя прие решенията за изпълнение, с които се предоставя финансова вноска от ФСЕС за седемте успешни заявления (Белгия, Германия, Гърция (остров Крит), Испания, Люксембург, Нидерландия и Австрия), обработени заедно в един пакет.

ГЪРЦИЯ — ЗЕМЕТРЕСЕНИЕТО НА ОСТРОВ САМОС

През октомври 2020 г. на Северноегейските острови Самос, Икария и Хиос в Гърция беше регистрирано земетресение с магнитуд 6,9 Mw[2]. Различни райони в северната част на остров Самос бяха залети от цунами. Няколко души загубиха живота си, а над 300 обществени и частни сгради претърпяха щети. Около 2000—3000 души се сблъскаха с жилищни проблеми поради бедствието.

На 22 януари 2021 г. Гърция подаде заявление за финансова вноска от ФСЕС за финансиране на спешни действия и действия по възстановяване след земетресението. При представянето на заявлението си Гърция посочи, че то се отнася до регионално бедствие, което засяга регион от ниво 2 по NUTS[3] (Voreio Aigaio/EL41), и оцени общите преки щети на 101 252 020 EUR. В заявлението си Гърция поиска авансово плащане.

С Решение за изпълнение C(2021) 1623 от 8 март 2021 г. Комисията отпусна авансово плащане на Гърция в размер на 253 131 EUR, като изплати сумата на 26 март 2021 г.

Вследствие на предложение COM(2021) 201 на Комисията от 24 март 2021 г. бюджетният орган одобри плащането на 2 531 301 EUR от ФСЕС на Гърция на 20 май 2021 г. На 14 юни 2021 г. Комисията прие Решение за изпълнение C(2021) 4439 за предоставяне на финансова вноска от ФСЕС. Впоследствие, на 5 юли 2021 г., беше изплатен остатъкът от 2 278 170 EUR.

ХЪРВАТИЯ — ЗЕМЕТРЕСЕНИЕТО В ГРАД ПЕТРИНЯ

Хърватия претърпя две поредици от опустошителни земетресения. Първата засегна град Загреб и околностите му през март 2020 г. Втората засегна основно град Петриня и района на Сисак-Мославинската жупания от декември 2020 г. до януари 2021 г.

[2] По скалата на моментния магнитуд според Гръцкия институт по геодинамика и Евро-средиземноморския институт.

[3] Номенклатура на териториалните единици за статистически цели.

Комбинираните общи щети от двете поредици земетресения бяха оценени на над 17 милиарда евро. Ситуацията беше драматична, тъй като при катастрофите бяха повредени около 26 000 сгради. Съседните държави, например Италия, Унгария, Австрия и Словения, бързо изпратиха аварийно оборудване в засегнатите райони. Земетресенията разрушиха голяма част от инфраструктурата и оставиха много хора без дом. Според хърватското правителство преките щети, причинени само от земетресението в град Петриня, са достигнали 5,5 милиарда евро. Заявлението на Хърватия от 10 юни 2020 г., с което беше поискано авансово плащане, беше квалифицирано като отнасящо се до „голямо бедствие“.

С Решение за изпълнение C(2021) 4648 от 23 юни 2021 г. Комисията отпусна авансово плащане на Хърватия в размер на 41 325 507 EUR и изплати сумата през август 2021 г.

Вследствие на предложение COM(2021) 963 на Комисията от 29 октомври 2021 г. бюджетният орган одобри плащането на 319 192 359 EUR от ФСЕС на Хърватия. На 22 декември 2021 г. Комисията прие Решение за изпълнение C(2021) 9816 за предоставяне на финансова вноска от ФСЕС. Остатъкът от 277 866 852 EUR беше изплатен през декември 2021 г.

Белгия, Германия, Люксембург, Нидерландия и Австрия (внезапни наводнения); Гърция (земетресение); Испания (вулканично изригване)

- Наводнения в Западна Европа:

  През лятото на 2021 г. Белгия, Германия, Люксембург, Нидерландия и Австрия бяха засегнати от смъртоносни наводнения с опустошителни последици. Наводненията бяха причинени от екстремни метеорологични явления. Най-малко 243 души загубиха живота си, а хиляди трябваше да бъдат евакуирани от домовете си. Местната инфраструктура претърпя сериозни щети, а тъй като наводненията настъпиха в средата на туристическия сезон, туристическата индустрия също реализира големи финансови загуби.

- Вулканично изригване в Испания:

  През септември 2021 г., след регистрирана интензивна сеизмична активност седмица по-рано, на остров Ла Палма изригна вулкан, като два потока от лава се насочиха към морето. Лавата покри над 1000 хектара и унищожи повече от 3000 сгради и няколко разположени наблизо града. От изригването бяха засегнати около 7000 местни жители. Те трябваше да бъдат евакуирани и снабдени със защитна екипировка, за да бъдат защитени от вредните газове, отделени от вулкана по време на изригването.

  Според правителството на Канарските острови щетите са възлизали на над 1 милиард евро. През декември 2021 г. испанското правителство подаде заявление за вноска от ФСЕС.

- Земетресение в Гърция:

  През септември 2021 г. гръцкият остров Крит беше разтърсен от опустошително земетресение. Един мъж загуби живота си при срутването на храм, а 36 души бяха ранени. Над 5000 сгради на острова бяха повредени или станаха опасни за използване. Земетресението се смята за най-силното земетресение в Гърция от началото на 20-ти век насам. След бедствието хиляди къщи станаха необитаеми и хиляди обществени сгради не можеха да се използват по предназначение.

Гърция подаде заявление за подкрепа от ФСЕС през декември 2021 г. Според гръцките органи общите щети са били в размер на 143 420 124 EUR, поради което бедствието се определя като „регионално природно бедствие“.

Оценка и финансиране:

В началото на октомври 2021 г. Комисията получи заявления от пет държави членки за вноски от ФСЕС във връзка с наводненията през юли 2021 г. и две заявления от Испания (вулканично изригване) и Гърция (земетресение). За да се гарантира равно третиране, Комисията разгледа тези заявления като един пакет. След първоначалното заявление няколко държави членки актуализираха своите оценки на щетите през юли 2022 г.

Испания и Гърция поискаха авансово плащане, а общите щети, докладвани в седемте засегнати държави, бяха в размер на над 36 милиарда евро. Комисията приключи оценката си през октомври 2022 г. и представи на бюджетния орган своето предложение COM(2022) 665 от 14 октомври 2022 г. Потенциалният размер на помощта по седемте заявления за вноски от ФСЕС (Белгия, Германия, Гърция, Испания, Люксембург, Нидерландия и Австрия) беше изчислен на общо 1,9 милиарда евро. Тъй като тази сума далеч надхвърляше наличните бюджетни ресурси, размерът на помощта по държави беше намален пропорционално. Беше приложено намаление от 62,3 %, тъй като общата налична сума на отпуснатите средства за ФСЕС през 2022 г. беше 718,5 милиона евро, което съответства на 37,7 % от сумата, която е трябвало да бъде изплатена.

Подробна разбивка на щетите, претърпени от седемте държави членки, и подкрепата за тях от ФСЕС:

- **Германия**

  Общите щети, причинени от наводненията, възлизаха на близо 30 милиарда евро и поради това се считат за „голямо природно бедствие“. Прагът за „големи природни бедствия“ е достигнат, когато прогнозният размер на преките щети надхвърля или 3 милиарда евро по цени от 2011 г., или 0,6 % от брутния национален доход на тази държава, в зависимост от това коя от двете стойности е по-ниска[4]. След приемането на Решение за изпълнение C(2023) 1824 на 14 март 2023 г. Комисията изплати на Германия 612 611 256 EUR на 11 април 2023 г.

- **Белгия**

  За Белгия също се счита, че е претърпяла „голямо природно бедствие“, тъй като общите преки щети възлизаха на 5,6 милиарда евро, което надхвърля значително съответния праг за бедствие. След приемането на Решение за изпълнение C(2023) 1556 на 1 март 2023 г. Комисията изплати на Белгия 87 737 427 EUR на 27 март 2023 г.

- **Нидерландия**

  Нидерландия претърпя общи щети в размер на 500 милиона евро. Заявлението ѝ беше класифицирано като отнасящо се до „природно бедствие в съседна държава“, тъй като

[4] Регламент (ЕС) № 661/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 г. за изменение на Регламент (ЕО) № 2012/2002 на Съвета за създаване на фонд „Солидарност“ на Европейския съюз (ОВ L 189, 27.6.2014 г., стр. 143).

заявленията за същото бедствие от съседните държави Германия и Белгия бяха класифицирани като отнасящи се до „големи природни бедствия“. След приемането на Решение за изпълнение C(2022) 9864 на 16 декември 2022 г. Комисията изплати на Нидерландия 4 713 027 EUR на 28 декември 2022 г.

- **АВСТРИЯ**

  Заявлението на Австрия също беше класифицирано като отнасящо се до „природно бедствие в съседна държава“, тъй като заявлението за същото бедствие от съседната държава Германия беше класифицирано като отнасящо се до „голямо природно бедствие“. Общите щети бяха в размер на 84,6 милиона евро. Комисията прие Решение за изпълнение C(2022) 9904 на 19 декември 2022 г. и на 27 декември 2022 г. изплати на Австрия 797 520 EUR.

- **ЛЮКСЕМБУРГ**

  Заявлението на Люксембург също беше класифицирано като отнасящо се до „природно бедствие в съседна държава“, тъй като заявленията за същото бедствие от съседните държави Германия и Белгия бяха класифицирани като отнасящи се до „големи природни бедствия“. Общите щети достигнаха 193,3 милиона евро. Комисията прие Решение за изпълнение C(2022) 9875 на 16 декември 2022 г. и на 27 декември 2022 г. изплати 1 822 056 EUR.

- **ИСПАНИЯ — ВУЛКАНИЧНО ИЗРИГВАНЕ**

  Заявлението на Испания беше класифицирано като отнасящо се до „регионално природно бедствие“. На 21 март 2022 г. Комисията прие Решение за изпълнение C(2022) 1802 за предоставяне на авансово плащане в размер на 5 391 796 EUR за подпомагане на спешните действия и действията по възстановяване след бедствието. Авансовото плащане беше извършено на 2 май 2022 г.

  На 19 декември 2022 г. Комисията прие Решение за изпълнение C(2022) 9899 за предоставяне на финансова вноска от ФСЕС на Испания в размер на 9 449 589 EUR. На 27 декември 2022 г. беше изплатен остатъкът от 4 057 793 EUR.

- **ГЪРЦИЯ — ЗЕМЕТРЕСЕНИЕ**

  Заявлението на Гърция беше класифицирано като отнасящо се до „регионално природно бедствие“. На 26 април 2022 г. Комисията прие Решение за изпълнение C(2022) 2599 за предоставяне на авансово плащане в размер на 896 375 EUR, което беше изплатено на Гърция на 19 май 2022 г.

  Предложение COM(2022) 665 на Комисията от 14 октомври 2022 г. беше представено на бюджетния орган, който го одобри през декември 2022 г. Подобно на шестте заявления, посочени по-горе, предложеният размер на помощта, предоставена на Гърция, трябваше да бъде намален пропорционално. На 19 декември 2022 г. Комисията прие Решение за изпълнение C(2022) 9865 за предоставяне на финансова вноска от ФСЕС на Гърция. На 27 декември 2022 г. беше изплатен остатъкът от 455 511 EUR.

- ***ПРЕЗ 2022 Г.***

  РУМЪНИЯ — СУША

  Между март и август 2022 г. Румъния претърпя тежка и повсеместна суша. В сравнение с подобни минали събития това се откроi поради интензивността си и засегнатия район. Селскостопанският сектор (по-специално реколтата) беше неблагоприятно засегнат от сушата и двете последователни горещи вълни.

  През септември 2022 г. Румъния подаде заявление за вноска от ФСЕС. Според румънските органи декларираните общи преки щети са в размер на 1,3 милиарда евро. Румъния не поиска авансово плащане.

  Вследствие на предложение COM(2023) 381 на Комисията от 23 август 2023 г. бюджетният орган одобри плащането на 33 895 935 EUR от ФСЕС на Румъния. На 30 ноември 2023 г. Комисията прие Решение за изпълнение C(2023) 8477 за предоставяне на финансова вноска от ФСЕС. Плащането беше извършено на 14 декември 2023 г.

  ИТАЛИЯ — НАВОДНЕНИЯ

  През септември 2022 г. проливните дъждове причиниха катастрофални речни и внезапни наводнения в регион Марке в Италия, което доведе до разрушаване или повреждане на инфраструктурата, както и на обществени и частни сгради и стоки. Събитието имаше драматични последици (12 души загубиха живота си, а един човек изчезна) и причини тежки икономически загуби.

Италия подаде заявление за подкрепа от ФСЕС през декември 2022 г., но не поиска авансово плащане. Общите преки щети бяха в размер на около 670 милиона евро.

Вследствие на предложение COM(2023) 381 на Комисията от 23 август 2023 г. бюджетният орган одобри плащането на 20 939 095 EUR от ФСЕС на Италия. На 5 декември 2023 г. Комисията прие Решение за изпълнение C(2023) 8598 за предоставяне на финансова вноска от ФСЕС. Плащането беше извършено на 14 декември 2023 г.

ФИНАНСИРАНЕ

Изчисляването на отделните размери на помощта, предложени от Комисията, следва метода, установен през 2002 г. и прилаган по отношение на всички случаи след това. Той се основава на приетите общи преки щети, причинени от бедствието, във връзка с относителното благоденствие на засегнатата държава, отразено от прага за голямо бедствие (вж. приложение I).

Съответно, за „големи природни бедствия“ се прилага прогресивна двуетапна система, като съответната държава получава помощ в размер на 2,5 % от общите преки щети за частта от щетите, която е под прага за „голямо природно бедствие“, и помощ в размер на 6 % за частта от щетите, която е над този праг. Двете суми се събират. За „регионалните природни бедствия“ и „природните бедствия в съседна държава“ се получават средства в размер на 2,5 % от общите преки щети.

След като Европейският парламент и Съветът одобриха мобилизирането на средства и предоставиха необходимите бюджетни кредити от бюджета на ЕС, Комисията прие решения за изпълнение, с които предостави помощ на отделните държави, и след това изплати цялата сума. В случаите, в които са били предоставени авансови средства, беше изплатен само остатъкът от цялата финансова вноска.

В приложенията към решенията за изпълнение е включено общо описание на предвиденото използване на средствата и се посочват органите, определени от държавите бенефициери за обработването на финансовата вноска от ФСЕС, както и независимият орган, отговарящ за одита и контрола.

Подробни финансови таблици може да бъдат намерени в приложение II към настоящия доклад.

През отчетния период Европейският парламент и Съветът като бюджетни органи одобриха 30 финансови вноски от ФСЕС, предложени от Комисията. Комисията представи своето предложение за мобилизиране на средства по ФСЕС в следните групи:

- 2021 г.

- На 24 март 2021 г. Комисията прие предложение за решение на Европейския парламент и на Съвета относно мобилизирането на средства от ФСЕС[5] в размер на 484 199 841 EUR за оказване на помощ на Гърция и Франция във връзка с регионалните природни бедствия, настъпили в тези държави през 2020 г., както и на 20 държави членки и присъединяващи се страни (Албания, Австрия, Белгия, Хърватия, Чехия, Естония, Франция, Германия, Гърция, Унгария, Ирландия, Италия, Латвия, Литва, Люксембург, Черна гора, Португалия, Румъния, Сърбия,

[5] COM(2021) 201 final

Испания) в отговор на тежката извънредна ситуация в областта на общественото здраве, причинена от пандемията от COVID-19 в началото на 2020 г. Това мобилизиране на средства беше придружено от проект на коригиращ бюджет (ПКБ) № 2/2021[6], с който се предлагаше да бъде пренесена сумата от 47 981 598 EUR от неусвоените средства за 2020 г. директно към оперативния бюджетен ред на ФСЕС, и от трансфер DEC[7] № 03/2021, с който се предлагаше сумата от 427 543 750 EUR да бъде прехвърлена от реда за резерва за солидарност и спешна помощ (SEAR) към оперативния бюджетен ред на ФСЕС както като поети задължения, така и като плащания.

Предложението за мобилизиране на средства беше прието от бюджетния орган на 20 май 2021 г.[8] с цел i) предоставяне на помощ от ФСЕС на Гърция и Франция в размер на 86 744 920 EUR във връзка с природни бедствия; и ii) предоставяне на помощ в размер на 529 347 741 EUR на 20 държави членки и страни кандидатки в отговор на тежката извънредна ситуация в областта на общественото здраве, причинена от пандемията от COVID-19.

- На 29 октомври 2021 г. Комисията прие предложение за решение на Европейския парламент и на Съвета относно мобилизирането на средства от ФСЕС[9] за предоставяне на помощ на Хърватия във връзка с поредицата от земетресения, започнали на 28 декември 2020 г. Предложението за мобилизиране на средства беше придружено от съответен трансфер DEC № 28/2021, с който се предлагаше трансфер на сумата от 277 866 852 EUR от бюджетния ред с резервни средства на SEAR към оперативния бюджетен ред на ФСЕС както като поети задължения, така и като плащания. Предложението за мобилизиране на средства обхващаше цялата сума, която трябваше да бъде мобилизирана, докато при трансфера DEC беше взето предвид вече направеното авансово плащане и беше предложен трансфер на оставащата сума в размер на 277,9 милиона евро.

  Предложението за мобилизиране на средства беше прието от бюджетния орган на 15 декември 2021 г.[10] и с него беше предоставена подкрепа от ФСЕС на Хърватия в размер на 319,2 милиона евро след опустошителната поредица от земетресения, които засегнаха Сисак-Мославинската жупания, Карловачката жупания и Загребската жупания през декември 2020 г. и януари 2021 г.

➢ 2022 г.

---

[6] COM(2021) 200 final.

[7] Искане за трансфер на бюджетни кредити за поети задължения и бюджетни кредити за плащания съгласно член 31 от Финансовия регламент.

[8] Решение (ЕС) 2021/885 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2021 г. относно мобилизирането на средства от фонд „Солидарност“ на Европейския съюз с цел предоставяне на помощ на Гърция и Франция във връзка с природни бедствия и на Албания, Австрия, Белгия, Хърватия, Чехия, Естония, Франция, Германия, Гърция, Унгария, Ирландия, Италия, Латвия, Литва, Люксембург, Черна гора, Португалия, Румъния, Сърбия и Испания във връзка с извънредна ситуация в областта на общественото здраве (ОВ L 194, 2.6.2021 г., стр. 40).

[9] COM(2021) 963 final.

[10] Решение (ЕС) 2022/49 на Европейския парламент и на Съвета от 15 декември 2021 г. относно мобилизирането на средства от фонд „Солидарност“ на Европейския съюз за предоставяне на помощ на Хърватия във връзка с поредицата от земетресения, започнали на 28 декември 2020 г. (ОВ L 9, 14.1.2022 г., стр. 37).

- На 14 октомври 2022 г. Комисията прие предложение за решение на Европейския парламент и на Съвета относно мобилизирането на средства от ФСЕС[11] за предоставяне на помощ на Германия, Белгия, Нидерландия, Австрия, Люксембург, Испания и Гърция във връзка с природните бедствия, настъпили в тези държави през 2021 г. Това предложение за мобилизиране на средства беше придружено от DEC № 20/2022, с който се предлагаше трансфер на 668 482 761 EUR от бюджетния ред за резервни средства на SEAR към оперативния бюджетен ред на ФСЕС както като поети задължения, така и като плащания.
- Предложението за мобилизиране на средства беше прието от бюджетния орган на 14 декември 2022 г.[12] и с него беше предоставена помощ от ФСЕС в размер на 718 482 761 EUR на: i) Белгия, Германия, Люксембург, Нидерландия и Австрия във връзка с наводненията през юли 2021 г.; ii) Испания във връзка с вулканичното изригване на остров Ла Палма на 19 септември 2021 г.; и iii) Гърция във връзка със земетресението на остров Крит на 27 септември 2021 г. Авансови плащания в размер на 5 391 796 EUR и 896 375 EUR вече бяха извършени съответно през март 2022 г. за Испания и през април 2022 г. за Гърция. След приемането на решението за изпълнение на Комисията за предоставяне на помощта остатъкът от 18 134 078 EUR беше изплатен на Гърция, Испания, Люксембург, Нидерландия и Австрия на 27 и 28 декември 2022 г. През 2023 г. Белгия и Германия получиха подкрепата си от ФСЕС в размер съответно на 612 611 256 EUR и 87 737 427 EUR.

ПРИКЛЮЧЕНИ СЛУЧАИ

В член 8, параграф 3 от регламента се предвижда, че в рамките на 24 месеца от датата на изплащане на финансовата вноска, държавата бенефициер трябва да представи доклад относно финансовото изпълнение („доклад за усвояването на средствата“), придружен от отчет, оправдаващ разходите („декларация за достоверност“).

Комисията приключи три случая по ФСЕС през 2021 г. и три през 2022 г.

- ***ПРИКЛЮЧЕНИ СЛУЧАИ ПРЕЗ 2021 Г.***

Унгария, наводнения през 2010 г.: финансовата вноска от ФСЕС възлезе на 22 485 772 EUR. Унгария представи доклада за усвояването на вноските и декларацията за достоверност през май 2013 г. След изясняване на редица въпроси, свързани с декларацията за достоверност, през януари 2021 г. досието беше приключено без налагане на финансови корекции.

Италия, ледени наводнения и свлачища през 2013 г.: финансовата вноска от ФСЕС възлезе на 16 310 467 EUR. Италианските органи представиха доклада за усвояването на вноските и декларацията за достоверност през април 2017 г. Италия отчете

[11] COM(2022) 665 final.

[12] Решение (ЕС) 2023/68 на Европейския парламент и на Съвета от 14 декември 2022 г. относно мобилизирането на средства от фонд „Солидарност“ на Европейския съюз за предоставяне на помощ на Германия, Белгия, Нидерландия, Австрия, Люксембург, Испания и Гърция във връзка с природните бедствия, настъпили в тези държави през 2021 година (ОВ L 7, 10.1.2023 г., стр. 25).

допустими разходи в размер на 17 046 958,22 EUR, което надвишаваше вноската от ФСЕС в размер на 16 310 467 EUR. Декларацията за достоверност беше приета и досието беше приключено през март 2021 г.

България, тежки зимни условия през 2015 г.: финансовата вноска от ФСЕС възлезе на 6 377 815 EUR. България представи доклада за усвояването на вноските и декларацията за достоверност през ноември 2017 г. Въз основа на информацията, предоставена от България, допустимите разходи по ФСЕС са възлезли на 6 140 983,69 EUR, което е с 236 839,16 EUR по-малко от получената сума. В доклада за усвояването българските органи посочиха, че в края на периода на усвояване по сметката е останала сумата от 7,85 EUR под формата на лихва, която не може да бъде изразходвана за допустими операции. Комисията реши, че трябва да бъде приложена финансова корекция в размер на 236 839,16 EUR, и информира за това България през септември 2019 г. В отговора си от януари 2020 г. българските органи отчетоха допълнителни неизразходвани лихви в размер на 690,23 EUR, които трябваше да бъдат добавени към сумата, която подлежеше на възстановяване. През февруари 2020 г. Комисията получи общата сума от 237 529,39 EUR и досието беше приключено през януари 2021 г.

- ***Приключени случаи през 2022 г.***

Хърватия, наводнения през 2014 г.: финансовата вноска от ФСЕС възлезе на 8 616 263 EUR. Хърватия подаде доклада за усвояването на вноските през април 2017 г. Въз основа на констатациите и на информацията, предоставена от Хърватия, допустимите разходи по ФСЕС са възлезли на 11 736 261,85 EUR, което надвишава финансовата вноска от ФСЕС с 3 119 998,85 EUR. Поради това Комисията реши, че не е необходимо да бъде приложена финансова корекция и досието беше приключено през май 2022 г.

Сърбия, наводнения през 2014 г.: финансовата вноска от ФСЕС възлезе на 60 224 605 EUR. Сърбия представи доклада за усвояването на вноските през май 2017 г. След одитен анализ Комисията стигна до заключението, че не трябва да бъде приложена никаква финансова корекция. Поради това досието беше приключено през март 2022 г.

Португалия, пожари през 2016 г.: финансовата вноска от ФСЕС възлезе на 3 925 000 EUR. Португалия представи доклада за усвояването на вноските и декларацията за достоверност през май 2019 г. Въз основа на информацията, предоставена от Португалия, допустимите разходи по ФСЕС са възлезли на 4 037 711 EUR, което е със 112 711 EUR повече от вноската от ФСЕС. Поради това Комисията реши, че декларацията за достоверност може да бъде приета и не трябва да бъде приложена никаква финансова корекция. Досието беше приключено през май 2022 г.

Заключения

През 2021 и 2022 г. получихме нови доказателства, че в Европа и по света възникват все по-често природни бедствия — много от които дължащи се на изменението на климата — с катастрофални последици за човешкия живот, икономиката и екосистемите. Въпреки че през 2021 г. преобладаваха наводненията, животът на хората беше изложен на опасност и от вулканично изригване и

катастрофално земетресение. Междувременно времето беше изключително сухо между март и септември 2022 г., което доведе до суша и горски пожари в много европейски територии. Според текущо проучване, проведено от Съвместния изследователски център[13], тази суша е била по-интензивна и по-мащабна по отношение на засегнатите райони в сравнение с предишни подобни събития.

През 2021 г. и 2022 г. бяха подадени по-малко на брой заявления в сравнение с 2020 г., която се оказа една от най-трудните и изискващи средства години за ФСЕС, тъй като обхватът му беше разширен, за да включи тежките извънредни ситуации в областта на здравето. Имаше обаче две особено опустошителни природни бедствия:

- Първото беше поредицата от земетресения в Хърватия през декември 2020 г. — януари 2021 г., които засегнаха най-вече град Петриня и района на Сисак-Мославинската жупания. Комисията изплати на Хърватия общо 319 192 359 EUR за възстановяване след бедствието.
- Второто бедствие се отнасяше до тежките внезапни наводнения през юли 2021 г. в пет западни държави членки (Белгия, Германия, Люксембург, Нидерландия и Австрия), които получиха помощ от ФСЕС в размер на 707,7 милиона евро.

Помощите само за тези две бедствия надхвърлиха два пъти размера на общия бюджет на ФСЕС за 2021 г., възлизащ на 500 милиона евро по цени от 2011 г. По-специално случаят с наводненията в Западна Европа беше единствен по рода си, тъй като общите разходи за щетите бяха толкова големи, че ФСЕС не успя да отговори на исканията към бюджета и в резултат на това **трябваше да се приложи пропорционално намаление в размер на 62 %, за да се гарантира равно третиране на засегнатите държави членки**.

Нарастващият брой и увеличаващите се мащаби на природните бедствия през 2020 г. и 2021 г., както и помощта от ФСЕС за извънредната ситуация в областта на общественото здраве във връзка с COVID-19 **създадоха безпрецедентно търсене и значителен бюджетен натиск върху ограничените ресурси, разпределени за ФСЕС** съгласно Регламента за многогодишната финансова рамка за периода 2021—2027 г.

На фона на все по-интензивните бедствия в целия ЕС, свързани с изменението на климата, **наличната за ФСЕС сума през 2021 г. беше по-ниска в абсолютно и относително изражение, отколкото при създаването на фонда през 2002 г.** Между 2002 г. (когато беше създаден ФСЕС) и 2013 г. максималната сума на годишните отпуснати средства по фонда беше 1 милиард евро по текущи цени. През 2021 г. **за първи път от създаването на ФСЕС сумите на помощта (изчислени по приетата методика) не бяха изплатени изцяло** за свързани с COVID-19 допустими заявления, подадени от 20 кандидатстващи държави, защото общата сума на помощта, изчислена за всички тези държави, надвиши наличните бюджетни средства. Впоследствие помощта от ФСЕС, свързана с COVID-19, беше намалена пропорционално за всички 20 държави бенефициери и те получиха по заявленията си 47 % от общата потенциална помощ, изчислена по приетата и последователно прилагана методика. Освен това **по-голямата несигурност относно разпределението на наличните бюджетни средства по ФСЕС в рамките на пакета за SEAR** оказа допълнителен натиск върху ФСЕС и понякога забавяше мобилизирането на помощта.

[13] Европейска комисия, Съвместен изследователски център, *Drought in Europe — August 2022 (Суша в Европа — август 2022 г.)*. На разположение на адрес: https://edo.jrc.ec.europa.eu/documents/news/GDO-EDODroughtNews202208_Europe.pdf

В заключение броят на заявленията и нарасналите искания към ФСЕС през последните години показват, че в ЕС има голямо търсене на неговата подкрепа и на солидарност в ЕС, което трябва да се отрази в разпределяне на повече средства за бюджета на ФСЕС в бъдеще.